

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Coronationes Regvm Et Reginarvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

T O M. II. anni menses adnumerat. Denique Karoli regnum ab hoc quem dixi Christi anno in ejus diplomatis inchoari facile perspiciet qui ejus annos cum Indictionibus comparabit. Sed ne ambigendi locus foret, extat in tabulario S. Martini diploma quod cum Karoli annis Christi quoque annos habet adscriptos in hunc modum: *Data III. Idus Julias Indictione VII. anno XII. regnante Domino Karolo gloriosissimo Rege, redintegrationis VII. Actum Compendio palatio anno incarnationis Christi DCCCCIV.* Sanè si annus Christi DCCCCIV. numerabatur Karoli XII. consequens est ut primus Karoli anno Christi DCCCXIII. respondeat, & cum anno Christi DCCCXXI. comparandus sit annus Karoli XXIX. ut hoc loco. Deinde si anno XII. Karoli Julio mense septima erat Indictio, reliquum est ut anno ejus XXIX. Julio eodem mense nona, post Septembrem verò decima fuerit Indictio, quod erat demonstrandum. Est & alterum diploma quod Karoli annos cum Christi annis comparat, & hæc que diximus omni ex parte confirmat, in ferinis Ecclesie Parisiensis, de immunitate claustrum quam Rex idem Theodulfo Episcopo postulante concessit: *Datum xv. Kalendas Junij Indictione XV. anno incarnationis dominice DCCCXXI. regnante Domino Karolo Rege XIX. redintegrante XIV. Actum villa Cangiaco.*

REDINTEGRANTE XXIV.] Karolus quo tempore in Regem confirmatus est, integrum regnum in potestate sua non habuit, quia Odo Rex, quoad vixit, Aquitania & Burgundia potitus est. Mortuo post quinque annos Odone, que ab illo possidebantur recepit, regnumque redintegravit; atque hujus redintegrationis annos regni sui annis deinceps in publicis tabulis subiecit. Semper igitur redintegrationis anni regni annis solido ferè quinquennio pauciores sunt. Et solidum fuisse, si Odo, quem III. Nonas Ianuarias vita functum diximus, ad v. Kalendas Februarias, quo die inunctus fuerat Karolus, vitam protulisset.

LARGIORE HERED. INDEPTA X.] Hoc verò pertinet ad regnum Lotharj, cujus accessione Karolus hereditatem suam amplificavit: quia non solum partem illam recepit quam avus olim & pater ejus possederant, sed alteram etiam que Regum fuerat Transhenanorum. Sed quo anno regnum Lotharj receperit, investigandum. Sigbertus enim anno DCCCXVI. receptum notat. Ceterum ex hoc loco & ex Karoli diplomatis facile est videre quadriennio antè, hoc est, anno Christi DCCCXII. regni Karoli XX. receptum fuisse. Quo nimirum tempore, Ludovico ultimo Francie stirpis in Germania Rege sine liberis defuncto, Karolo, ut legitimo heredi, jure licuit non regnum modò Lotharj, sed Germaniam quoque ipsam, si pat in armis vis fuisset, repetere.

pag. 300.

EPISCOPI EX PARTE KAROLI] Omnes è regno erant Lotharj, excepto Bovone Catalunensi; cujus soror Frideruna olim Regina uxor fuerat Karoli.

EPISCOPI EX PARTE HEINRICI.] Nullus in his è regno Lotharj, omnes è Transhenano. Nam & Moguntia & Vvormatia, ut alibi dictum, quamvis citimæ Rheno, Transhe-

nenis tamen regno vini gratia fuerant ad tributæ. **T O M. II.**

EPISC. MIMMOGERNERFERDÆ] Hodie Monasteriensis in Vveftfalia. Synodo Coloniensi anni DCCCXXVII. subscribit Vvifelmus Mimigarnafurdensis Episcopus. Sic enim ibi scriptum est. Nos cam lectionem representavimus quam exhibuit P. Heriberti nostri exemplar, cui uni hoc Capitulare debemus.

CORONATIONES REGVM ET REGINARVM.

I.

Caroli Calvi in regno Lotharj.

CORONATVS IN METTIS] De hac coronatione supra in Capitulis tit. XII. ubi & adnuntiationes que coronationem præcesserunt integræ continentur.

BENEDICTIONES SVPER REGEM] In Regum nostrorum consecratione diversæ nunc etiam benedictiones, sed ab uno Archiepiscopo pronuntiantur. Olim, ut hic locus declarat, interdum etiam à diversis Episcopis pronuntiabantur. Quomodo & in Ludovici Pij restitutione, quam in eadem Metensi Ecclesia factam supra didicimus, inter Missarum celebrationem septem Archiepiscopi septem reconciliationis ecclesiasticæ orationes super eum recinunt. Vetus etiam Ordo Romanus in consecratione Imperatoris singulas orationes à singulis Episcopis, Albano, Potuenti, & Ostiensis fundi soltas docet.

AD DEXTRAM AVRICVLAM] Hodie ungi Reges solent primum in vertice, deinde in pectore, tertio inter scapulas, tum in scapulis ipsis, postea in brachiorum internodiis, ac postremo in manibus.

PALMAM ET SCEPTRVM] Regibus nunc cum sceptro, non palmæ ramus, sed palma manus offertur, id est, scipio inauratus, cui eburnea expansæ manus effigies in summo infixæ est. Sed hanc justitiæ manum nostri vocant. Hic verò ad victoriam palma, non ad justitiam, referri videtur.

B. GORGONII] Hujus agoni sacer dies erat, quo hæc celebrabantur, V. Idus Septembris. Præcipua autem hujus martyris apud Metenses veneratio ob sacras ejus reliquias in Gorziensi olim monasterio conditas à Chrodgango Episcopo.

II.

LVDOVICI II. REGIS.

AB EPISCOPI PETITA] Editæ supra fuerunt inter Ludovici II. Capitula primo loco. Eadem ipsæ ac superiorum sequentiumque benedictionum pars maxima nunc etiam in Regum Francorum consecrationibus usurpatur. Ut verisimile sit ab Hinemaro, cum hos Reges Reginaque coronaret, conceptas fuisse formulas quas posteri secuti sint.

III.

IVDITH CAROLI FILIÆ.

REGIN. QVAM EDELVIVS] Edilvifum item appellat Lupus Abbas epistola

XIII.

TOM. II. XIII. & XLIII. alij Ethelulfum, alij aliter, ut Flodoardus lib. 3. c. 12. *Iudithæ Karoli Regis filia Edinulfo Regi Angelorum, qui & Edeboldus, dudum fuerat in matrimonium copulata, & Regina decore ac benedictione insignita.* Hoc verò loco duplex illius est, sponse primùm, deinde Reginæ benedictio.

I V.

HERMINTRVDIS KAROLI VXORIS.

Pag. 113. Q VANDO HERMINTRVDIS] Nupserat jam olim Karolo Hermintrudis Vodonis Comitiss filia mense Decembris anni DCCCXLI. ut auctor est Nithardus libro quarto. Nondum tamen ante hoc tempus in Reginam consecrata, nunc demum Karoli rogatu Suetione ab Episcopis coronata est, post mortem, ut verisimile est,

Caroli filij, quem anno DCCCXVI. infelici TOM. II. casu extinctum narrant. Hermintrudis verò ipsa haud multis annis superstes, cum anno DCCCLXIX. pridie Nonas Octobris mortuum docent Aimoinus lib. 5. c. 35.

A SEDE APOST. ET A N. DECESS.] A sede apostolica, ut Ermingardis Ludovici Pij Regina, quam cum Ludovico Augustam appellavit coronaque aurea cinxit Stephanus Papa, ut Theganus cap. XVIII. testatur & Flodoardus lib. 2. c. 19. Ab Episcopis verò, ut inter alias Bertrada Pippini Regis, de qua Frédegarius editionis Bavaricæ: *Pippinus electione totius Franciæ in sedem regni cum consecratione Episcoporum & subiectione principum unâ cum Bertradane Regina, ut antiquitus ordo deposuit, sublinatur in regno.*

ANALECTA MINVTORVM DIVERSI GENERIS opusculorum quæ in Notis promissa vel commemorata sunt.

I.

*Epistola Karoli Magni de victoria Avarica
anni DCCCXI.*

KAROLVS gratia Dei Rex Francorum &c.
ut supra to. 1. pag. 255.

I I.

*Epistola Ludovici Pij Aug. ad Emeritatos
Hispaniæ, ab Einhardo, cujus epistolis
inserta est, composita.*

H LVDOVICVS divina ordinante providentia Imperator Augustus omnibus primatibus & cuncto populo Emeritano in Domino salutem. Audivimus tribulationem vestram, & multimodas angustias quas patimini per crudelitatem Regis Abdiraman, qui vos per nimiam cupiditatem rerum vestrarum, quas vobis auferre conatus est, suspissime violenter oppressit; sicut & patrem ejus Abolaz fecisse comperimus, qui injustis superpositionibus censum, cujus debitores non eratis, sibi solvere cogebat, & propter hoc de amicis inimicos & de obedientibus sibi contrarios atque inobedientes effecerat; quia & libertatem vobis tollere & injustis censibus ac tributis vos onerare atque humiliare molitus est. Sed, ut audivimus, vos semper, sicut viri fortes, injurias ab iniquis Regibus vobis inlatas fortiter repulistis, & crudelitati atque aviditati eorum viriliter resististis, quod & vos modò facere multorum relatione didicimus. Quapropter complacuit nobis ad vos litteras dirigere vobis consolari atque exhortari ut in ea qua cepistis libertatis vestra defensione contra crudelissimum Regem perseveretis, & furori atque saevitiae illius, sicut haecenus fecistis, cedere non dignemini. Et quia idem Rex certissimus adversarius & inimicus tam noster quam & vester est, communi consilio contra saevitiam ejus dimicemus. Volumus enim, cum

Tom. II.

Dei omnipotentis adjutorio, proxima æstate exercitum nostrum ad marcam nostram mittere, ut ibi præparatus sedeat, & expectet donec vos mandetis quando promovere debeat, si ita vobis bonum visum fuerit ut propter vos adjuvandos eundem exercitum contra communes inimicos nostros, qui in marca nostra resident, dirigamus, ad hoc ut si Abdiraman vel exercitus ejus contra vos venire voluerit, isti per nostrum exercitum impediatur, ut illi & exercitui ejus in adjutorium contra vos venire non valeant. Nam certos vos facimus quòd si ab illo nos avettere & ad nos convertere volueritis, antiquam libertatem vestram plenissimè & sine ulla diminutione vobis uti concedimus, & absque censu vel tributo immunes vos esse permittimus, & non aliam legem, nisi qua ipsi vivere volueritis, vos tenere jubemus, nec aliter erga vos agere volumus nisi ut vos amicos & socios in defensione regni nostri honorificè habeamus. Optamus vos in Domino semper bene valere.

I I I.

Præceptum Caroli Calvi pro Ecclesia in Magniaco vico pagi Nivernensisi.

I N nomine sanctæ & individue Trinitatis. Karolus gratia Dei Rex. Si fidelium nostrorum petitionibus aures celsitudinis nostræ commodaverimus, morem prædecessorum nostrorum parentum Regum scilicet exercebimus. Igitur notum sit omnibus fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ, presentibus scilicet atque futuris, quia in conflictu altercationis fraternæ, quando me notissima concertatio agebat, ut vires resistendi penes me restaurarentur in fratrem, Nevernensem comitatum deveni apud Magniacum vicum, ubi corpus sacratissimum beati Vincentij confessoris Christi memorabili veneratione percolitur, ibique munificum largitorem Deum in ejus commemoratione

FFF